

Su pavasariu ir šiltėjančiais orais Lietuvoje prasideda žolės deginimas, už kurį gresia baudos, ir gamtai pavojingas reiškinys. Nuo liepsnojančios žolės ugnis lengvai persimeta į miškus. Pievų ir miškų gaisrų prevencija besirūpinančių institucijų Valstybinių miškų urėdijos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento ir Aplinkos apsaugos departamento atstovai šiandien susitiko aptarti tolesnes bendradarbiavimo galimybes, apžvelgti atvirų vietovių gaisrų gesinimo ir prevencinių priemonių taikymo aktualijas, aplinkos apsaugos reikalavimų pažeidimus deginant sausą žolę. Susitikimo metu akcentuotos numatomos priemonės siekiant sumažinti pavasarinį žolės deginimą ir buvo surengta miškų bei atvirų vietovių gaisrų gesinimo technikos apžiūra.

Valstybinių miškų urėdijos generalinis direktorius Valdas Kaubė teigia, kad sąmoningo elgesio gamtoje daugėja, vis dėlto svarbu imtis veikiančių priemonių operatyviam gaisrų lokalizavimui. „Skiriame didelį dėmesį švietėjiškai veiklai: miškuose įrengiame edukacinio pobūdžio standus, drauge su Priešgaisrinės apsaugos gelbėjimo departamentu organizuojame reidus – tai veikia prevenciškai ir prisideda prie atsakingo gyventojų elgesio gamtoje. Valstybinių miškų urėdija, suprasdama, kad operatyvumas ir mobilumas būtini siekiant operatyviai reaguoti, investuoja į priešgaisrinės apsaugos techniką. Šiuo metu siekiame įsigyti vieningą miško gaisrų stebėjimo sistemą – ji visuose Lietuvos miškuose aptiks ir fiksuos kylančius gaisrų židinius bei gebės tiksliai nustatyti jų koordinatas ir automatiškai informuoti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentą. Tai leis atsakingoms tarnyboms dar operatyviau reaguoti, atvykti į gaisravietes ir lokalizuoti gaisro židinius dar iki jiems išplintant“, – apie VMU stiprinamą priešgaisrinės apsaugos veiklą pasakojo V. Kaubė.

„Per penkerius metus vien ugniagesiai gelbėtojai atvirosiose teritorijose gesino per 15 tūkst. gaisrų, kurie išdegino per 7 tūkst. 600 ha. Šis plotas beveik prilygsta Palangos miesto savivaldybės užimamai teritorijai, – pažymėjo Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktorius Saulius Greičius. – Gaisrų atvirosiose teritorijose gesinimas reikalauja didelių pastangų, ugniagesiai gelbėtojai gaišta brangų laiką, kuris labai svarbus gesinant kitus gaisrus ar atliekant gelbėjimo darbus. Bendradarbiaudami su miškininkais ir aplinkos apsaugos specialistais tampame stipresni, o mūsų bendros pastangos padeda mažinti tokių gaisrų skaičių. Bet labai reikėtų ir pilietiško gyventojų požiūrio, kad įsisenėję žolės deginimo įpročiai keistųsi, kad kaimynai su tuo nesitaikstytų ir mus informuotų.“

Valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnai vykdo prevencines akcijas „Nedegink žolės“ ir „Saugi vasara“. Apie išdeginčius plotus informaciją teikia Nacionalinei mokėjimo agentūrai. Kad greičiau būtų aptikti žolės gaisrai, pasitelkiami bepiločiai orlaiviai (dronai).

„Kiekvienais metais sulaukiame pranešimų dėl žolės deginimo, nors pernai pranešimų

ženkliai sumažėjo, tačiau siekiame, kad jų visai nebūtų. Žmogaus elgesys labai reikšmingas saugant aplinką. Turime įsidėmėti, kad deginant žolę pažeidžiamas paviršinis sluoksnis, žūsta augalai, jų sėklos, vabzdžiai, driežai, ežiai, zuikiai, perintys paukščiai, jų jaunikliai ir perimvietės. O kaitriomis savaitėmis bet kokia liepsna gamtoje gali sukelti drastiškas pasekmes“, – sako Aplinkos apsaugos departamento direktorius Giedrius Kadziauskas.

Valstybės įmonė Valstybinių miškų urėdija organizuoja bendros valstybinės priešgaisrinių priemonių sistemos įgyvendinimą ir palaikymą visuose šalies miškuose, nepaisant jų nuosavybės formos. Pagal šią sistemą vykdomas miško gaisrų kilimo vietų stebėjimas, miško gaisrų gesinimas, miškuose atnaujinamos mineralizuotos juostos, įrengiami priešgaisriniai keliai, vandens paėmimo telkiniai, vykdoma švietėjiška veikla. Kovo mėnesį įprastai prasideda žolės deginimas, kuriam Valstybinių miškų urėdija siekia užkirsti kelią informuodama ne tik apie pasekmes bei daromą žalą gamtai, bet ir suaktyvindama gaisrų stebėjimą visoje Lietuvoje. Dėl neatsakingų piliečių išdega tūkstančiai hektarų nenušienautos žolės, nuo liepsnojančios žolės ugnis persimeta į miškus, durpynus, gyventojų sodybas, aplinkinius pastatus, ir, skaudžiausia, tokiuose gaisruose kasmet žūva ne tik pievų, miškų gyventojai, medynai, bet ir žmonės. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento duomenimis, kasmet Lietuvoje išdega apie kelis tūkstančius hektarų pievų.

Valstybinių miškų urėdijos regioninių padalinių duomenimis, 2023 m. Lietuvos miškuose užregistruota 167 miško gaisrai 59,63 ha plote (2022 metais tuo pačiu laikotarpiu šalyje buvo užregistruotas 81 miško gaisras 53,26 ha plote). VĮ Valstybinių miškų urėdijos regioninių padalinių priešgaisrinės komandos bei valstybinių miškų apsaugos pareigūnai, pagal gautus pranešimus apie kilusius miško gaisrus, buvo išvykę į gaisravieres daugiau nei 360 kartų, esant aukštai gaisringumo klasei parengtyje budi apie 800 darbuotojų.

Ugniagesiai gelbėtojai primena, kad prasidėjus pavasariui ir atšilus orams, daugelis pradeda gaminti maistą lauke, bet pamiršta, kad kietuoju kuru kūrenamas šašlykines, rūkyklas, buitines krosneles, lauko židinius, ugniakurus naudoti leidžiama ne arčiau kaip 6 m nuo pastatų.

Būtina žinoti, kad miestuose ir miesteliuose draudžiama deginti gamtinės kilmės atliekas (lapus, šakas). Tokioms atliekoms yra skirtos žaliųjų atliekų surinkimo aikštelės. Kaimo vietovėse sausą žolę ir nukritusius lapus galima deginti sugrėbus į krūvą, tačiau kūrenti leidžiama ne arčiau kaip 30 m nuo pastatų, degių konstrukcijų statinių ir degių medžiagų sandėliavimo vietų.

Draudžiama surinktus (sugrėbtus) augalus, jų dalis ar krūvas deginti miške, aukštapelkėse, durpingose vietovėse ir arčiau kaip 50 metrų nuo jų, taip pat miestuose ir miesteliuose

(išskyrus laužų kūrenimą, laužų kūrenimui nustatytose vietose).

Baudos už gaisrinės saugos taisyklių nesilaikymą ir sausos žolės deginimą:

- Priešgaisrinės miškų apsaugos reikalavimų pažeidimas užtraukia įspėjimą arba baudą asmenims nuo 30 iki 170 eurų;
- Miško naikinimas arba žalojimas jį padegant arba nerūpestingai elgiantis su ugnimi, taip pat kitoks miško gaisrą arba jo išplitimą sukėlęs priešgaisrinės miškų apsaugos reikalavimų pažeidimas užtraukia baudą asmenims nuo 560 iki 2300 eurų;
- Sausos žolės, nendrių, nukritusių medžių lapų, šiaudų, laukininkystės ir daržininkystės atliekų deginimas pažeidžiant aplinkos apsaugos reikalavimus užtraukia baudą asmenims nuo 30 iki 300 eurų;
- Priešgaisrinės apsaugos priemonių nesiėmimas pastebėjus savo žemėje ražienų ar nesugrėbtų (nesurinktų) šiaudų gaisrą užtraukia baudą žemės savininkams, naudotojams ir valdytojams nuo 30 iki 170 eurų.

